

**Předmluva výkonné místopředsedkyně a komisařky pro hospodářskou soutěž
Margrethe Vestagerové**

k výroční zprávě o hospodářské soutěži za rok 2021

Pandemie se bohužel v roce 2021 nadále projevovala jak na našem zdraví, tak na našem hospodářství. Zdálo se, že se věci vracejí k normálnímu stavu, když v únoru 2022 zasáhl svět další otřes – tentokrát ruská invaze na Ukrajinu. Evropská unie stojí jednotně na straně ukrajinského lidu a jeho vlády, uvaluje sankce vůči Rusku a poskytuje pomoc tam, kde je to zapotřebí. Kromě lidských ztrát a obrovského rozsahu fyzického ničení se dramaticky snižuje výkonnost ukrajinského hospodářství.

Vzhledem k tomu, že konflikt má i nadále dopad na hospodářství EU, Komise rychle podnikla kroky ke zmírnění dopadu tím, že přijala dočasný krizový rámec pro státní podporu, který umožní nezbytnou vládní podporu podnikům a zároveň zachová integritu našeho jednotného trhu. Přijetí tohoto rámce – pouhý měsíc po začátku války – je příkladem toho, jak lze politiku hospodářské soutěže využít k rychlé reakci na potřeby vyplývající z vnějších hospodářských otřesů.

V roce 2021 dosáhla Komise značného pokroku v přezkumu klíčových nařízení, pokynů a oznámení, aby zajistila, že zůstanou i nadále vhodná pro daný účel. V návaznosti na veřejnou konzultaci v roce 2021 o návrhu revidovaného nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody a pokynů k vertikálním omezením přijala Komise v květnu 2022 nové nařízení a nové pokyny. Nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody uděluje za určitých podmínek výjimku na dohody mezi společnostmi, které působí na různých úrovních výrobního nebo distribučního řetězce. Pravidla vytvářejí bezpečný přístav, v němž se na některé dohody vztahuje bloková výjimka. Nová pravidla upravují bezpečný přístav tak, aby nebyl ani příliš velkorysý, ani příliš omezený.

Pokud jde o kontrolu státní podpory, rok 2021 byl rovněž produktivním rokem. Komise přijala nařízení, kterým se rozšiřuje oblast působnosti obecného nařízení o blokových výjimkách, a zveřejnila Pokyny pro státní podporu v oblasti klimatu, ochrany životního prostředí a energetiky. Komise rovněž přijala revidované sdělení o významných projektech společného evropského zájmu a revidované sdělení obsahující pokyny pro státní podporu investic v rámci rizikového financování.

Společně s Radou a Evropským parlamentem bylo rovněž vynaloženo značné úsilí na prosazení přijetí aktu o digitálním trhu. Pokud jde o další legislativní činnost, Komise předložila svůj legislativní návrh v prosinci 2020 a již v březnu 2022 bylo dosaženo politické dohody mezi spolunormotvůrci. U tak významného právního předpisu se jedná o velmi rychlé tempo vyjednávání a schvalování.

Dalším úspěchem v tomto roce bylo předložení návrhu nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh. Nařízení by Komisi poskytlo nové pravomoci vyšetřovat zahraniční subvence podnikům působícím v EU a v případě potřeby přijímat nápravná opatření. Stalo by se důležitým nástrojem pro dosažení „konkurenceschopnosti prostřednictvím spravedlnosti“.

Byl to také rušný rok v oblasti prosazování práva. Komise při plném respektování platných zdravotních protokolů provedla řadu inspekcí týkajících se kartelů a antimonopolních šetření.

V rámci antimonopolních opatření Komise uložila pokuty ve výši 875,2 milionu eur podnikům, které se účastnily kartelu na trhu technologie čištění oxidů dusíku pro automobily s dieslovým motorem. Komise vydala prohlášení o námitkách proti společnosti Apple, v němž předběžně konstatovala, že společnost zneužila svého dominantního postavení při distribuci aplikací pro streamování hudby

prostřednictvím aplikace App Store. Komise rovněž pokračovala ve svých šetřeních proti společnostem Amazon, Facebook a Google, jakož i v oblasti léčivých přípravků a spotřebního zboží.

Fúze pokračovaly stabilním tempem. Komise přijala 396 rozhodnutí (oproti 352 v roce 2020) a zasáhla ve čtrnácti případech. Několik navrhovaných transakcí bylo po hloubkových šetřeních schváleno se závazky, například převzetí společnosti Eaton Hydraulics společností Danfoss a koupě společnosti GrandVision společností EssilorLuxottica na trzích s oční optikou (sluneční brýle, čočky a rámy).

Během roku 2021 schválila Komise řadu opatření státní podpory na podporu ekologické transformace EU. Patří mezi ně například osmnáct opatření na podporu energie z obnovitelných zdrojů a sedm opatření na podporu čisté mobility. Komise přijala také rozhodnutí, kterým schválila druhý významný projekt společného evropského zájmu týkající se baterií. Dočasný rámec pro opatření státní podpory přijatý v roce 2020 zůstal v platnosti i v roce 2021 a byl dvakrát upraven v závislosti na vývoji hospodářské situace. V roce 2021 přijala Komise na základě dočasného rámce 514 rozhodnutí. V únoru 2021 začal fungovat nástroj pro oživení a odolnost. Financuje reformy a investice v členských státech od začátku pandemie COVID-19 v únoru 2020 do 31. prosince 2026. Nástroj pro oživení a odolnost podporuje veřejné investice a reformy v členských státech, pomáhá jim řešit hospodářský a sociální dopad koronavirové pandemie a usnadňuje hospodářské oživení a ekologickou a digitální transformaci. Za účelem získání grantů a půjček předložily členské státy Komisi plány pro oživení a odolnost. V roce 2021 kontrola státní podpory usnadnila provádění plánů pro oživení a odolnost, aby byla zajištěna jejich slučitelnost s pravidly státní podpory. Za účelem usnadnění tohoto procesu zveřejnilo GŘ pro hospodářskou soutěž praktické pokyny pro členské státy týkající se jejich oznámení o státní podpoře v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, které členskými státy během tohoto procesu nadále pomáhaly.

Konkurenceschopné trhy a dobře fungující jednotný trh jsou důležité za všech okolností, ale zejména v dobách krize a zásadních změn. Máme-li dosáhnout udržitelného a odolného oživení a máme-li splnit svůj ambiciózní program pro zelenou a digitální budoucnost, potřebujeme cenové signály, konkurenceschopnou energii a nové myšlení, které mohou zajistit konkurenceschopné a dobře fungující trhy. Politika hospodářské soutěže, kterou EU sledovala v roce 2021, k těmto cílům významně přispěla. Přezkoumáním a aktualizací našeho souboru pravidel zajišťujeme, aby tomu tak bylo i v nadcházejících letech. Jestli se dá něco očekávat, tak to, že nastanou další neočekávané události, což zdůrazňuje potřebu agilnosti, adaptace a reformy. To nám umožní se s těmito budoucími problémy vyrovnat.